

Constant Effort Site ringmærkning på Vestamager 2006, et pilot år

Af Peter Søgaard Jørgensen

Constant Effort Site (CES) projektet fik trods sin lange historie i flere europæiske lande først sin start i Danmark i 2004 med én lokalitet (Drachman 2004). I 2006 foretoges ringmærkning på fire lokaliteter herunder en på den nordlige del af Vestamager. Sæsonen 2006 havde til formål at vurdere den valgte lokalitets egnethed og samtidig indkøre en standardiseret metode. Udover indsamling af standardiseret data har projektet i Københavnsområdet også et træningsmæssigt perspektiv. Hovedstaden har længe manglet et ringmærkningsprojekt hvor aktive, tidligere aktive og nye ringmærkere kan træne, opfriske og lære anvendte metoder i ringmærkningen. For omtale af baggrund for projektet og anvendelighed af data se bl.a. Drachmann 2004.

Deltagende ringmærkere i 2006 var: Søren Hjort Andersen, Rune Bisp Christensen, Louise Brandt Grønkvist, Michael Fink Jørgensen, Peter Søgaard Jørgensen, Troels Eske Ortvad og Kasper Thorup.

Metode

Valg af habitat

Vestamager består af en række forskellige vegetationstyper. Kortgræssede enge, ugræssede enge, pilekrat, skov af el eller birk og vådområder med og uden rørskov udgør alle markante habitater området.

Der var derfor nok at vælge i mellem da en lokalitet skulle udpeges. Engpartier med græssende kvæg blev hurtigt udelukket dels pga. mangel på vegetation af favorabel højde og dels pga. mulige interaktioner net og kvæg imellem. Rørskov er sammen med løvskov og krat en af de hyppigst monitorerede vegetationstyper i CES i udlandet, men på Vestamager ligger de største sammenhængende områder i Klydesøreservatet, hvor mindst mulig menneskelig forstyrrelse er ønsket. Løvskovsområderne var også under betragtning, men valget faldt på et område domineret af pil da højden her er mere optimal til ringmærkning ved spejlnet.

Mængden af ynglefugle i det enkelte område var lige så vigtig en faktor som vegetationstypen. For at få et materiale der kan fortælle os mest muligt er det nødvendigt med en så høj tæthed som muligt. Derfor valgte vi et område hvor vores generelle indtryk var at der var mange ynglefugle. Et af to områder under betragtning blev fravalgt pga. støj fra nærliggende motorvej. Ringmærkningslokaliteten ligger 55°37'33 N, 12°33'02 E mellem Fasanskovvej og Øresundsmotorvejen.

Netplaceringer

Tolv netpositioner, blev placeret i området så en netrunde naturligt ville starte og slutte tæt på hinanden. Længden af denne er omtrent 800m (se kort bilag). Hovedparten af positionerne blev bestemt ved en indledende undersøgelse af området, mens en mindre del kom til henover sæsonen som vores kendskab blev forbedret. Det totale antal netmeter voksede et par gange over sæsonen, det endelige antal 146 m, vil vi starte op med næste sæson.

Tid og rum

Sæsonen først i slutningen af maj (23/5), men fra næste år vil der blive mærket i 10 dages perioder fra starten af maj til slutningen af august. Dette er standarden som anbefales af EURING (se web-reference). Hvilket giver 12 mærkningsdage. Net og stænger klargøres en dag eller to før. Det tager i cirka et par timer. Nettene blev åbnet ca. 1 time før solopgang og mærkning blev foretaget 6 timer frem.

Målte parametre

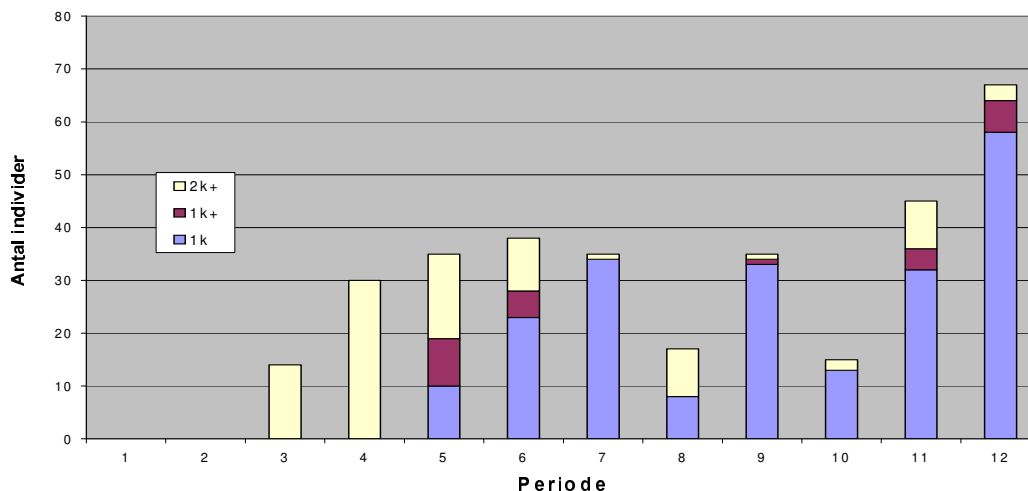
Ved hvert net blev vegetationen noteret i ¼ og klassificeret som enten græsser, pil, birk eller gyldenris. Nettetenes position blev ligeledes noteret vha. GPS. På hver fugl blev vinge, vægt og om muligt køn og alder noteret. På enkelte fugle blev en fedtscore estimeret, men dette mål indgik ikke som standard. Fremover vil vi dog forsøge at inddrage dette i standardmålene. Fuglens vægt blev bestemt ved en 50 og 200 gr. Pesola vægt, med hjemmelavede gaffatape poser i to størrelser (sangere/finker og droslere). Målinger blev foretaget ved nettet. På én enkelt dag med mange fugle og kun en enkelt ringmærker blev målinger ikke foretaget. Dette viser nødvendigheden af flere deltagere hvis datakvaliteten skal sikres.

Materialet 2006

Ingen af de 10 mærkningsdage måtte afbrydes før tid, og det var således ikke nødvendigt at lave opfølgende mærkning senere i 10-dages perioden. Totalen af ringmærkede fugle blev 331 fordelt på 27 arter. De enkelte dage svingede meget i fangstantal jf. figur 1. 32 aflæsninger af 23 fugle blev foretaget. Ingen individer ringmærket udenfor lokaliteten blev aflæst. De sidste to dage i august stod for to af de tre højeste antal og var præget af trækfugle. Frasorteres tallene for hhv. de sidste to perioder (havesanger) og den sidste periode (rødhals) lander totalen på 281 fugle.

Arts totaler	
skovpiber	9
gærdesmutte	2
jernspurv	1
rødhals	32
rødstjert	3
nattergal	5
solsort	2
græshoppesanger	9
havesanger	33
munk	15
tornsanger	13
gærdesanger	4
kærsanger	3
rørsanger	10
gulbug	1
gransanger	14
løvsanger	106
gråfluesnapper	2
broget fluesnapper	1
blåmejse	22
musvit	24
rødrygget tornskade	1
skovskade	2
bogfinke	1
lille gråsisken	1
gulspurv	2
rørspurv	13
Total	331

Table 1 Ringmærkede individer fordelt på arter. For havesanger og rødhals antages hhv. ca. 75 og 81 % at udgøre trækfugle (50 individer).

Figure 1 Antallet af individer ringmærket per fangstperiode fordelt på alder. I kategorien 2k+ indgår også individer bestemt til aldrene 2k og 3k+.

Diskussion

Mærkningstotalen er over de 200 individer, som EURING har sat som vejledende minimum, også når formodede trækfugle frasorteres. Vestamager besøges både forår og efterår af relativt mange trækfugle, hvilket altså påvirkede fangsten på de sidste to mærkningsdage (17. og 26. august). Rødhals og havesanger optrådte i disse dage meget massivt og var inden da kun mærket med maksimalt to individer per dag. Derfor var det oplagt at disse var fugle på træk og en frasortering af disse før senere anvendelse af data bør være en forudsætning. Det kan ikke udelukkes at enkelte af disse sene rødhalse og havesangere var lokale. For arter som optrådte i et mindre antal og udviste tidlige mønstre mindre markante end hos førnævnte arter, er det sværere at vurdere andelen af fugle på gennemtræk. Forekomsten af fugle på gennemtræk i august bør eventuelt ligge op til en generel diskussion af mærkningsperioderne for CES-lokaliteter i Danmark.

Udover påvirkning af trækfugle må området på Vestamager på baggrund af resultaterne fra dette første år siges at være velegnet til fangst af ynglefugle og dermed være grundlag for en CES-lokalitet. De næste års mærkning vil også blive brugt til at vurdere mulige ændringer i vegetationstypen gennem den naturlige succession. Bliver disse for markante kan det påvirke materialet ved at ændre på sammensætning af ynglende arter.

Forhåbentlig vil der de næste år støde flere lokaliteter til projektet og kvaliteten af materialet hvorpå fremtidige landsdækkende analyser foretages derved blive styrket. Ringmærkning gennem en ynglesæson giver mærkerne mulighed for at følge de enkelte stadier i fuglenes ynglecyklus tæt, og kan give den enkelte indsigt i facetter som ellers kan være svære at følge på nært hold.

Til sidst skal det nævnes at ringmærkningen på Vestamager og andre CES-lokaliteter ligger i en periode hvor mange holder ferie. Fordi projektet for at opnå et maksimalt udbytte kræver en kontinuert langvarig monitoring er det ønskeligt at en større gruppe (5-10) ringmærkere står bag hver lokalitet. På denne måde kan en lokalitet køres uden at enkeltpersoner belastes med store arbejdsbyrder.

Tak til:

Jægersborg Skovdistrikt for tilladelse til ringmærkning på lokaliteten.

Referencer

- Drachmann, J. 2004: Standardiseret fangst af ynglefugle i Dybendal, Salten Langsø Skovdistrikt 2004.

- EURING: Guidelines for Constant Effort Site in Europe Guidelines.

http://www.euring.org/research/ces_in_europe/euro_ces_guidelines210904.pdf (19-11-2006).

Appendix 1. Materiale fordelt på net

NET NR.	Breddegrad	Længdegrad	Længde	Mærkningsdage	Individer	Arter	Indiv./netm./dag
1	N 55: 37,549	E 12: 33,080	12	10	13	8	0,108
2	N 55: 37,557	E 12: 33,083	12	10	27	9	0,225
3	N 55: 37,589	E 12: 33,038	12	10	13	9	0,108
4	N 55: 37,604	E 12: 32,983	12	10	31	10	0,258
5	N 55: 37,611	E 12: 32,956	12	10	39	11	0,325
6	N 55: 37,640	E 12: 32,988	12	10	42	13	0,350
7	N 55: 37,683	E 12: 33,119	14	10	43	12	0,307
8	N 55: 37,659	E 12: 33,116	19	10	30	12	0,158
9	N 55: 37,640	E 12: 33,200	22	9	55	12	0,278
10	N 55: 37,603	E 12: 33,163	12	9	15	8	0,139
11	N 55: 37,595	E 12: 33,170	7	9	15	7	0,238
12	N 55: 37,603	E 12: 33,176	9	2	8	6	0,444

Appendix 2. Aflæsninger

AFLÆSNINGER							
ringnr	art	dato	tid	vinge (mm)	vægt (g)	net nr.	
9V59202	skovpiber	15-jun	5.3		22,5	7	
9V59203	skovpiber	15-jun	5.3		21	7	
9V59206	rørspurv	24-jun	9.4		21	8	
9V59213	rørspurv	03-jul	5.1			9	
9V59215	skovpiber	24-jun	6.15		22	1	
9V59222	musvit	24-jun	5.2			9	
9X77726	græshoppesanger	17-aug	11,00	62	11,3	2	
9X77732	blåmejse	05-aug	5.5	65	11	9	
A96300	løvsanger	04-jun	9.15		9		
A96300	løvsanger	24-jun	9.3		9	6	
A96301	løvsanger	04-jun	5.30		10	6	
A96301	løvsanger	24-jun	5.1		9,5	2	
A96304	løvsanger	15-jun	9.4		9	7	
A96304	løvsanger	03-jul	6.1			7	fældet hele halen
A96305	løvsanger	03-jul	9.4			4	
A96308	løvsanger	03-jul	6,00			9	
A96308	løvsanger	27-jul	8.15	59	8	5	
A96312	løvsanger	15-jun	4.27	68	9	9	
A96312	løvsanger	24-jun	5.4			9	
A96312	løvsanger	03-jul	5.1			9	
A96312	løvsanger	05-aug	7.1		9	10	
A96314	løvsanger	03-jul	5.15			10	
A96314	løvsanger	05-aug	9.1				
A96317	løvsanger	24-jun	6.22		8,5	4	
A96319	løvsanger	16-jul					
A96320	løvsanger	03-jul	6.2			8	
A96320	løvsanger	17-aug		62	7		
A96325	løvsanger	15-jun	10,00			10	
A96328	løvsanger	24-jun	6.3		8	4	
A96330	løvsanger	27-jul	6.25	66	9	6	
A96332	løvsanger	15-jun	10.2			7	
A96343	løvsanger	16-jul					

Appendix 3. Mærkninger og aflæsninger fordelt på art og dato

Dato (periode)	23-maj (3)				04-jun (4)				15-jun (5)			
	1k+	1k	2k+	Genfanget	1k+	1k	2k+	Genfanget	1k+	1k	2k+	Genfanget
skovpiber							2		2			2
gærdesmutte												
jernspurv												
rødhals										1	1	
nattergal												
rødstjert												
solsort							1					
græshoppesanger											2	
kærsanger												
rørsanger			1								2	
gulbug												
gærdesanger												
tornsanger							2				1	
havesanger			1				1		2			
munk			1									
gransanger							2				1	
løvsanger			11				16	2			4	4
Grå fluesnapper												
broget fluesnapper												
blåmejse							1					
musvit							2			9	3	
rødrygget tornskade												
skovskade									1			
bogfinke												
Lille gråsisken												
gulspurv									1		1	
rørspurv							3		2		1	
Total	0	0	14	0	0	0	30	2	8	10	16	6

Dato (periode)	24-jun (6)				03-jul (7)				16-jul (8)			
	1k+	1k	2k+	Genfanget	1k+	1k	2k+	Genfanget	1k+	1k	2k+	Genfanget
skovpiber	2			1		1	1			1		
gærdesmutte						2						
jernspurv												
rødhals						1						
nattergal												
rødstjert												
solsort	1											
græshoppesanger			2			1				2		
kærsanger											1	
rørsanger			1									
gulbug												
gærdesanger												
tornsanger			1			1					1	
havesanger	1					1						
munk			1									
gransanger		2				3				2		
løvsanger		4	4	5		16		6		2	7	2
Grå fluesnapper												
broget fluesnapper												
blåmejse		12				4						
musvit		3		1		2				1		
rødrygget tornskade												
skovskade		1										
bogfinke												
Lille gråsisken												
gulspurv												
rørspurv	2		2	1		2		1				
Total	6	22	11	8	0	34	1	7	0	8	9	2

Dato (periode)	27-jul (9)				05-aug (10)				17-aug (11)			
Alder/Art	1k+	1k	2k+	Genfanget	1k+	1k	2k+	Genfanget	1k+	1k	2k+	Genfanget
skovpiber												
gærdesmutte												
jernspurv		1										
rødhals		1								2		
nattergal						3			1			
rødstjert										1		
solsort												
græshoppesanger										1	1	1
kærsanger		1							1			
rørsanger		1					1		1	1	1	
gulbug												
gærdesanger		1								3		
tornsanger		3								4		
havesanger		1				1			2	6	3	
munk												
gransanger		2								1	1	
løvsanger		18	1	2		7	1	2		8	2	1
Grå fluesnapper												
broget fluesnapper										1		
blåmejse		2						1		2		
musvit		1				1					1	
rødrygget tornskade						1						
skovskade												
bogfinke										1		
Lille gråsirken		1										
gulspurv												
rørspurv		1										
Total	0	34	1	2	0	13	2	3	5	31	9	2

Dato (periode)	26-aug (12)				Total	
Alder/Art	1k+	1k	2k+	Genfanget	Mærkninger	Aflæsninger
skovpiber					9	3
gærdesmutte					2	
jernspurv					1	
rødhals		26			32	
nattergal		1			5	
rødstjert	2				3	
solsort					2	
græshoppesanger					9	1
kærsanger					3	
rørsanger		1			10	
gulbug		1			1	
gærdesanger					4	
tornsanger					13	
havesanger	3	10	1		33	
munk		11	2		15	
gransanger					14	
løvsanger	1	4			106	24
Grå fluesnapper		2			2	
broget fluesnapper					1	
blåmejse		1			22	1
musvit		1			24	1
rødrygget tornskade					1	
skovskade					2	
bogfinke					1	
Lille gråsirken					1	
gulspurv					2	
rørspurv					13	2
Total	6	58	3	0	331	32